

\id GAL Buamu laa

\h Kalaasi siè

\mt1 KALAASI SIE

\mt2 Pooli vèhú le á wé é lé bé

\mt2 Kalaasi siè ò

\is Pooli vèhú le á wé é lé bé Kalaasi siè wínló jún

\ip Le iè le vèhú le á tɔnkɛɔ Pooli é wé lé bé Kalasi siè ò. À wé lé lólíe dèwé àá píru bò huézí tàá dèwé àá píru àá bò hùoɔu Yiezu tenló máahú. A pe Pooli é hàarí yú lé Ben-tĩnù é khé lé bé pe Kalasi siè ò piè òpuunín àá piè òtĩnín bò le á dàa húnà bò hĩ lóoniè ò àá hí cèmèná ò, é lè Ben-tĩnù è buie è lé bé ònbirìe ò.

\ip Ké mu le á Pooli é van khé lé Ben-tĩnù é bé Kalaasi siè ò wó à khie có, é bé Zuifube dò é biè húnà van bè pe Kalaasi siè vii àá kèránlò bò-buà. Bèpe é den hàarí é bè bè ònbirìe è kèrán ne be òdesìriè le yí bé Zuifube é fóbán è bè wóo mèndè a Moyiizi làndé, è bè fũa, è bè lò wóo bĩní wé mú bò bò-bua dò. Ké Pooli vii, è mù pe sí é den yí te mí yie wè; iè mù le é mú wi mí-dòonún àá Yiezu Kirisa tiè Ben-tĩnù. É bé pe ò-buà mu kèránlò é den hún bè Kalaasi siè è dé hó làndé wɔn-yáanú hún. É mu le á Pooli é van jé è bè pe Kalaasi siè é tè bè pe ò-buà kèránlò mu bò, á dàa wé lé pe vèhú mu le é lé bà ò bò le é wé è bè dàá dũn lé tiè Ben-tĩnù sãàní, lè tiè Ben-tĩnù le temu é zéni ké mú iè mù le á Yiezu Kirisa é húrun lè báalén dāanù é temu le é bé ònbirìe é dàa te béte.

\ip Le è Pooli è dàá dàñ bá zèbè le iè bè Kalaasi siè è khũanínin è bè ben bè lè tiè Ben-tĩnù máahú, á é bòo junchè-tĩ dò bòo è bie àá bé:

\io1 - Mù bò le wó à ò àá mú le á meu lè Ben-tĩnù bueró bò hún iè pe á bé àá mí bienù fii: Piè te lánlò ò Yiezu Kirisa ò bòo àá lè jùnù le á yú lé Zerizalemu Dɔfĩn zũnù hán-díe vii; le ne be òdesìriè le yí bé Zuifube é bé bí meméke ne be mèndè a Moyiizi làndé àá bò le á dàa wũanie ò Pieri á bòo è bie. Pooli é mí tɔnlò bòo è munke àá pànké, á é zéni ne Nũnsɔ é te ho tɔnlò mu é dó mí bàanì hún. (ve kèrañ Kal 1-2).

\io1 - É pemù máahú è Pooli é den mò mù bòo le é wě hó Dɔfĩn Nunù Kiè dè-kíi vėhú hũn é dàa é zėní ké hó fueníró é yí dè yá yí bé Zuifuɓe làndé mēndēró hũn ké hó ndesĩ e Yiezu Kirisa é ben bòo mí (ve kerań Kal 3-4).

\io1 Pooli é vienie mí bienù àá verè. À é bè ndesĩriè bé-kùi è ve ne ɓe lé ne ho Dɔfĩn Heciri è teń pebè híehó è dí, è bè dàá teń ɓéte. (ve kerań Kal 5-6).

\ip É bé ndesĩriè bé-kùi é fɔbán è bè jí é Pooli verè è bè tè mù, è hò Dɔfĩn Heciri è dàá leń bé è lé hó wɔn-yáanú àá júnhē mí-kùi hũn.

\c 1

\s Tieníkeró

\p ^v1 Mu iè ñpe Pooli le é Yiezu Kirisa é te wó àá mí tɔnkerɔ, ké bé yí ñinbirie wè; à lò yí ñinbíro é te mi tɔre wè. Ké á iè pe Yiezu Kirisa àá ɔ Yàá le ti e vienie é ló bé ñi-hiè tíihú é te mi tɔre. É ñpe é te ho vėhú mu le é wí. ^v2 Kie zèbè ndesĩriè ñie le wi hũnún bé-kùi é paa bán lòn àá mi, é ké dàa ké tɔní hó pe vėhú mu le è lé mí pe ndesĩriè ñie le wi ho Kalasi pėhē hũn, è kè bie lé mie ñ: ^v3 Ne kie Yàá Dɔfĩn àá ɔ Núnso Yiezu Kirisa è wé hĩ àá mie, è bè lé hũn wiè mie ñ. ^v4 Ǿ Kirisa é lé míte é bé ɓó é dàa tie kè bò-koohe, bòo le é wé è hò pe zoòni dímińé le yí sãa è bí bĩní yí panké kè lòn wè. À wó mú kèa bòo le é kie Yàá Dɔfĩn é we. ^v5 Ne ho ɓaaníró è bòo si Dɔfĩn pėhú le yá vé hũn! Amiina.

\s Dɔfĩn Ben-tĩnù dè-ɓuè dò bĩnie mí wè

\r Kal 3.1-5 ; 4.9-20 ; 5.1-12

\p ^v6 Mí hē yòokea ñin lòn àá bòo le é mí dàa khũa fùu fùu hò Dɔfĩn le wɔn mie àá ɔ Kirisa hĩ máahú, è mì khie van wó Ben-tĩnù dè-ɓuè dò máahú é mí bò. ^v7 Mù yí ke kèa bòo é Ben-tĩnù dè-ɓuè dò é wi wè; ké bé ñinbirie dò é temu wi yón é mì bũmeke è bè we é bé è yáake a Kirisa Ben-tĩnù. ^v8 Ké ñinbíro dò ɓere bie ben-tĩnù dò bienù dò é lé mie ñ ké lé wi mí-dòonún àá lé Ben-tĩnù le é ké khé lé mie ñ, hėrí ké mú iè kèpe kète ñ tàá hóohũn meleke dò, è ne Dɔfĩn è dánkėní ɓaaso. ^v9 Ké sėnhà bie mù é lé mie ñ, é ñin bĩni tĩní mú lé mie ñ ne ké ñinbíro dò é ɓere bie Ben-tĩnù bienù dò é lé mie ñ ké lé wi mí-dòonún àá lé

Ben-tĩnù le é mí é mí tè bòo, è ne bàaso é hó Dɔfĩn è dánkéní.

¶^{v 10} É kèa sáale é bé sũn iè bè nĩbirie é nĩ we ne be tè niñ bòo? Nĩbùé lò, hò Dɔfĩn iè pe é nĩ we ne ho tè niñ bòo. Nin wiè sũn cè ne niñ bòo è tĩnĩ bé nĩbirie n? Ké nĩ hũn cè ne niñ bòo è tĩnĩ bé nĩbirie n, ne nĩ hũn yá bèn wé Kirisa tɔn-té wè.

¶s **Pooli é mí bòo le á dàa wó Kirisa tɔnkerɔ bòo è bie**

¶r Bòw 22.3-16 ; 26.9-20 ; 9.1-20, 23, 30

¶p^{v 11} Kie zèbè, nin bie mu lé mie nĩ ne le Ben-tĩnù le é nĩ khé lé mie nĩ é yí lé nĩnbíro vii wè. ¶^{v 12} Ì yí nĩnbíro dɔ é te le munkea lé mi nĩ, tàá nĩ yí kèrán lé nĩnbíro dɔ vii wè; Ké á iè Yiezu Kirisa é te le zénié é lé mi nĩ.

¶p^{v 13} Mí jé bòo le é nĩ hàarí wòd wé pèhũ le ké nĩ wi bé Zuifube làndé wũn lòn. Nĩ hàarí é bè ndesĩriè lòn è biení àá meken-jii, è nĩ hàarí é bè je é nin bé.

¶^{v 14} Bè Zuifube làndé wũn lòn, é nĩ hàarí pɔ kè níkhĩ Zuifube cèrìè. Nĩ hàarí é can niñ kuò cèun é pɔ be, kiè zĩkĩnbè làndé wũn lòn. ¶^{v 15} Ké hó Dɔfĩn àá mí hiè é sènéhà muié mi ké nĩ wi kè nín hũn, è hò vɔn mi ne n té mí tɔnló. ¶^{v 16} É mu le é hó tĩnie ò nĩ à zéni mí Yènú è lé mi nĩ, bòo le é wé è nĩ ve bie piè bòo è lé bé nĩnbirie le yí bé Zuifube n, é nĩ yí ve cè bendló nĩnbíro dɔ vii wè; ¶^{v 17} è nĩ lò yí yòo ve hò Zerizalemu, è bie ne nin ve mi be nĩnbirie le wó á Yiezu Kirisa tɔnkerie é có mi wè; ké nĩ hũnà é càanie é van àá hó Arabi pèhẽ hũn, è nĩ den bĩnie khie khĩa é bere hò Damasi lóo. ¶^{v 18} É pemù lólíe bɔnbò-tĩ máahú, è nĩ den yòd van hò Zerizalemu é ne nin ve dũn ó Pieri*, é nĩ van wó wihĩ píru àá hũanú piè vii. ¶^{v 19} Ké nĩ yí mi hèrĩ tɔnkerɔ nĩ-cóoní dɔ ké á ben yí Zaaki le iè kè Nũnsɔ bà fiè. ¶^{v 20} Mù pe le é nín wí è lé mie nĩ é bɔn, hò Dɔfĩn híehó, é nin khé mú lé mie nĩ ne ho yí búo é nín búuke wè. ¶^{v 21} É pemù máahú, è nĩ khie có van hò Siri àá hó Silisi pèhẽ hũn. ¶^{v 22} Búrɔsí à Kirisa ndesĩriè le wi ho Zude pèhẽ hũn é jeun yí dũ mi wè. ¶^{v 23} Mù bòo le é bé hàarí jé mí-dòonún iè mù le é bé ne a nĩnbíro le é pèhũ dɔ é pebè lòn è biení é lè Ben-tĩnù le wòd lé hó ndesĩnló le á hàarí we ne mii yáake è buie è lé bé nĩnbirie n kèa sáale. ¶^{v 24} É bé wo é hò Dɔfĩn è bàanínin niñ bòo hũn.

¶c **2**

↘ Pooli é bòo le á dāa koo bán lòn àá bé tònkeriè le ké bòo è bie

↙ Bow 15.1-29

↘^{v1} É lólie píru àá bòn-bò-né é van khie, é Baranabasi é bòbán àá mi é dāa bīnie yòo van hò Zerizalemu; è n bīnie fí á Tite á bòbán àá mi. ^{v2} Dōfin é temu ne n yòo ve é n dāa yòo van. É npe àá bé hán-díe é van koo bán lòn; é n munkea lè Ben-tīnù le é nín buie be nīnbirie le yí bé Zuifube tíihú é lé bà n kēa bòo le é n dāa munkea mu mu é lé bé ndesīriè le ké bé-kùì. N den yá cè ne niñ tónlò le é n té khīnie àá hó le é nín té è wé kāmáa wè. ^{v3} Hèrì à Tite le é bòbán àá mi ké á iè kerekìbè biè é bé yí meméke ne á fī wè; ^{v4} búrosí è bé búo ndesīriè dō é píesí wi ke tíihú, é we ne a fī. Bàasie mu é tánkōnie béte é zōn kè tíihú, é ne bé è zō mi mu bòo le é ké dāa te ke te ò Yiezu Kirisa vii, è bè dāa khūaní kiè n è ve dé hó làndé wōn-yáanú hūn. ^{v5} É ké yí fūansí bà n è bè wé mú fūúu; bòo le é wé è lè Ben-tīnù le iè tīè è dāa kañ mí tíihú. ^{v6} Ké bépe le é bé nīnbirie wóo líi àá hán-díe, (pebè bòo le é bé te dāa dĩ é yí cerekea mi wè; iè mù le é Dōfin híehó, é nīnbirie bé-kùì é màamàn.) É bàasiè mu é yí yòo sīnì bòo bō-buè dō niñ bòo le é n bie lòn wè. ^{v7} Ké bé den dūne ké Dōfin é tōre mi ne n ve bie le Ben-tīnù è lé bé nīnbirie le yí bé Zuifube n, kēa bòo le á dāa tōre ò Pieri ne a biè ve khé lé Ben-tīnù è lé bé Zuifube n. ^{v8} Iè mù le é hó Dōfin le é wó á Pieri àá mí tònkerō ne a be Zuifube vii, é lò biè te mi àá mí tònkerō ne n ve be nīnbirie le yí bé Zuifube vii. ^{v9} É Zaaki àá Pieri àá Zān le é bé ndesīriè é líi àá bé hán-díe, é dūne ké hó Dōfin àá mí hii é te hō tónlò mu é dō niñ bàanì hūn, é bé zōn koo bé níhí npe àá Baranabasi níhí hūn, é fōoníkea kie é dāa zēnie ké bé junù é iè dì-cóoní àá kie. É ké wo páanie jé bán ne kepe é sāawi è kè ve té bé le yí bé Zuifube tíihú, è bepe è biè ve té bé Zuifube tíihú. ^{v10} Ké bō-cóoní le é bé hēne kè vii iè mù le é bé ne ke wóo liení bé fàntánbé le wi bé Dōfin zūnù bòo hò Zerizalemu hūn. É sí iè pe bòo le é n bébéanin é wé.

↘ Pooli é bòo le á dāa wūanie Pieri Antiosi lóo hūn bòo è bie

↘^{v11} É pemù máahú, è Pieri é bere hò Antiosi lóo hūn, é n hē wūanie ò cēun bè nīnbirie iè mu le á wó khōn. ^{v12} Hūn àá híehó, à Pieri é hūn wóo páaní dí àá bé ndesīriè le yí bé Zuifube. É nīnbirie dō é van ló Zaaki vii é bere, é mú le é

Pieri é meu bɛ̀, á khũa é wo bĩnie yáà dí àá bɛ̀ pe ndesĩriè le yí bɛ̀ Zuifuɓe wɛ̀, iè mù le á den bɛ̀ Zuifuɓe è zán. Bɛ̀ Zuifuɓe mu é den wóò ne ɓe ndesĩriè le yí bɛ̀ Zuifuɓe é fɔ́bán è bɛ̀ wóo fùà. ^{v 13} É bɛ̀ pe Zuifuɓe le iè bɛ̀ ndesĩriè é biè kie é bɛ̀te è tànkòníke kèa ɔ́ pe Pieri, é bɛ̀ wó mú fúu é hèrí á Barabasi kùusɔ́ é biè zɔ̀n pebè nihĩmu hũn. ^{v 14} É mu le é n̄ meu è bɛ̀ yá ve è cãaní àá lé Ben-tĩnù tĩé, é n̄ bie lé á Pieri n̄ bɛ̀ n̄nbirie yie hũn ne: « Kòpe le iè ò Zuifuɓe nùún, ké kó den wé kèa ie n̄nbirɔ́ le é yí Zuifu wɛ̀; kó yá kò te è dàá kèa bòo le é bɛ̀ Zuifuɓe làndé é khé wɛ̀. É kó wo wie dàa dè é bie ne kɔ́ è meméke ɓe ndesĩriè le yí bɛ̀ Zuifuɓe è bɛ̀ wé kèa ɓe Zuifuɓe? »

v Bɛ̀ Zuifuɓe àá bɛ̀ le yí Zuifuɓe é fuere iè mù le é bɛ̀ dũmua sɛ̀ Yiezu n̄
p ^{v 15} Kèpe, ké tɔ̀n vaá lé è kè iè Zuifuɓe, é ké yí bɔ̀-kɔ̀n-wériè kèa n̄nbirie le yí bɛ̀ Zuifuɓe, le yí dũ ɓe Zuifuɓe làndé wɛ̀. ^{v 16} Ké lò dũ ké n̄nbirɔ́ le é Dɔ̀fĩn wóò ne a é téré n̄ iè ò le é dũmua sɛ̀ Yiezu Kirisa n̄ mí-dòonún, ké mú yí mú le é ɓàasɔ́ é ò Moyiizi làndé bòo mí-kùì è wé wɛ̀. É sí iè mù pe é képe é biè dàa dũmua sɛ̀ a pe Yiezu Kirisa n̄, bòo le é wé, è Dɔ̀fĩn è líi kie àá n̄-téníriè kè bòo le é ké dàa é dũmua sɛ̀ à Kirisa n̄ bòo hũn, ké mú yí mú le é ké wóò wé bòo mí-kùì kèa bòo le á Moyiizi làndé é bie wɛ̀. É n̄nbirɔ́ le é Dɔ̀fĩn é wóò líi àá n̄-téníriè iè mù le é ɓàasɔ́ é wóò wé bòo mí-kùì kèa bòo le á Moyiizi làndé é bie é míne wɛ̀. ^{v 17} Ké képe Zuifuɓe é ben cè ne Dɔ̀fĩn è líi kie àá n̄-téníriè ò Kirisa vii, è bɛ̀ Zuifuɓe làndé wũn lòn, è kè iè bɔ̀-kɔ̀n-wériè kèa bɛ̀ n̄nbirie le yí bɛ̀ Zuifuɓe; é mú pe sí iè bòo sũn é zɛ̀ní ké á Kirisa é iè bɔ̀-koohó á dó kie hũn? N̄bùé lò, mù yí ke kèa mu wɛ̀! ^{v 18} Ké n̄ ben bĩnie khũa é tè hò làndé é hũ pɛ̀ bòo, búɔ̀sí è n̄ wó khɔ̀n àá hó làndé. ^{v 19} É hó làndé wũn lòn, é n̄ iè wie le é húrun, bòo le é wé, è Dɔ̀fĩn vii, è niñ yie è wé. Hò iè hò làndé é te mi dó hó húmú mu hũn. É n̄ wo húrun àá ɔ́ Kirisa lè báalén dāanù lòn. ^{v 20} É n̄ ben yie é wi, è mù yí n̄pe é temu yie wi, ké á iè ò Kirisa mekēni é temu wi mi n̄. É ké n̄ ben yie é wi zòoni, è mu iè mu le é n̄ dũmua sɛ̀ Dɔ̀fĩn Yènú n̄ é dàa yiè wi, à wenie mi, à lé mí mekēni niñ yensénín. ^{v 21} N̄ yí pí Dɔ̀fĩn hiì wɛ̀. Iè mù le ké mú ben iè bɛ̀ Zuifuɓe làndé é temu dè é lé é Dɔ̀fĩn é dàa é bie ne n̄nbirɔ́ é téré n̄ mí híehó, búɔ̀sí à Kirisa é húrun káamáà.

\c 3

\s Moyiizi làndé àá ndesìnló bòo

\p ^{v1} Ee, mipe Kalasi siè, mí hè iè bēnbúa! Ì iè wieni é te mie é cènin pe? Bòo le á Yiezu Kirisa é dàa húrun lè báalén dāanù lòn é bé lò munkea é lé mie ò sãa sãa é tè bòo. ^{v2} É nín cè ne mi kǎní mi àá b̀-̀còoní d̀: M̀ le é mí dàa yú lé D̀fĩn Heciri, é mú iè mù le é mí wó á Moyiizi làndé bòo le é hó khé íée ké mú iè mù le é mí jé lé D̀fĩn Ben-tĩnù è mì dũmua sè lè ò é mí dàa é yú lé D̀fĩn Heciri mu? ^{v3} Mu òb̀ò é mí dàa iè bēnbúa kèa mu? M̀ bòo le é mí bé fii àá D̀fĩn Heciri p̀nké iè pe é mí den cè mii víení àá mí kùrú yèré p̀nké kèa sáale? ^{v4} É mú pe bòo le wó mí tĩhú mí-k̀i é mí meu é wo iè káamàà? M̀ yí dè yá wé káamàa lò. ^{v5} H̀ D̀fĩn é lé mí Heciri mie ò è h̀ é mù yéréké bòo è wé mí tĩhú; ké á ben wó mú, è mù iè mù le é mí ò Moyiizi làndé bòo le é hó khé è wé íée ké mú iè mù le é mí dũmua sè lè Ben-tĩnù le mí jé ò? ^{v6} M̀ wé lé D̀fĩn bienù vèhú hũn é ne: « Ì Abarhamu é hàarí dũmua sè h̀ D̀fĩn, é piè ndesìnló bòo hũn, é D̀fĩn é líe ò àá nìnbíró le é térén. » ^{v7} É mí dũn sààní ké bé nìnbirìe le é dũmua sè h̀ D̀fĩn é temu iè ò Abarhamu hũn niè àá b̀-̀bín. ^{v8} D̀fĩn bienù é bie ne ho D̀fĩn é bèn wé bé nìnbirìe le yí bé Zuifube àá nì-ténirìe pebè ndesìnló bòo hũn. É sí iè mù pe é lé D̀fĩn bienù mu é dàa sènehà bie lè Ben-tĩnù mu le é lé á Abarhamu ò: « D̀fĩn é mii lé kó lòn è dàá dúbé bé súsùnù nìnbirìe bé-k̀i ò. » ^{v9} Á Abarhamu é dũmua sè h̀ D̀fĩn, é hó dúbéa ò ò; é sí iè mù pe é bé nìnbirìe le dũmua sè h̀ D̀fĩn bé-k̀i é hó biè bèn dúbénin. ^{v10} É bé nìnbirìe bé-k̀i le é nùún è bè ne ho D̀fĩn é bèn líi bé àá nì-ténirìe iè mù le é bé ò Moyiizi làndé bòo è wé é bìe le dánkénienin. Iè mù le é lé D̀fĩn bienù é bie ne: « Nìnbíró íée nìnbíró le yá wòò wé mú bòo le é wé á Moyiizi làndé vèhú hũn mí-k̀i, é dánkénienin. » ^{v11} Ké dũ ké nìnbíró le wó Moyiizi làndé bòo á wé é yí dè yá térén D̀fĩn híehó wè; iè mù le é mú wé lé D̀fĩn bienù vèhú hũn ne: *\qt Ì nìnbíró le é térén iè mù le á dũmua sè D̀fĩn, é bèn á wé mí məkēni hũn.* ^{v12} H̀ òwé é Moyiizi làndé bòo le hó khé é wi mí-dòonún àá hó ndesì h̀ D̀fĩn. É lé D̀fĩn bienù é bie ne: « Ì nìnbíró le é ò Moyiizi làndé bòo le é hó khé mí-k̀i è wé é yie é bèn wé hó làndé mu bòo hũn. » ^{v13} Ì Kirisa

é lere kie é ló á Moyiizi làndé dánkénín hūn, ápe é te ke dánkénín é fó, iè mù le é lé Dɔfɪn bienù é bie mù é ne: « Nìnbíró íée nìnbíró le é bé v̄eu dāanù lòn é dánkéníenin. » ^{v 14} Mù wó kèa mu, é hó dúbiè le é hó Dɔfɪn é hàarí lé mí junù ne mí Bén lé á Abarahamu ò, é hó biè lé bé nìnbirìe le yí bé Zuifufe ò ò Yiezu Kirisa bòo hūn. É mu le é ké dūmua s̄è hò Dɔfɪn, é hó biè lé mí Heciri kie ò kèa bòo le é hó dàa hàarí lé mí junù ne mí Bén lé hó kie ò.

↘ Dɔfɪn junù kiè le hó tè àá Abarahamu bòo

↘ ^{v 15} Kiè zèbè, nin m̄í m̄ú bòo le é ké wòò mi ho dí míjé hūn fúu è dàa munke mu bòo le è lé mie ò: ké nìnbíró é khé mí t̄i bòo é b̄s̄í, è nìnbíró d̄ò é yí dè mù é yá khíinínin à lò yí dè bòo d̄ò é yá yòó s̄iiní pemù lòn wè. ^{v 16} É hó Dɔfɪn é lé mí junù á Abarahamu ò àá mí hūn yènú le á Bén b̄nkí yí ò. Ké lé Dɔfɪn bienù é yí bie ne: “Àá piè hūn niè le á Bén b̄nkí yí ò wè”, kèa bòo é bé iè niè le buò é bé nè. Ké mú den yí d̄i kèamu wè, ò iè nì-cóoní é bé nè. Iè mù le é mú w̄é lé Dɔfɪn bienù v̄ehú hūn é ne: “Àá piè hūn yènú le é á Bén b̄nkí yí ò.” Á pe hūn yènú mu é iè ó Kirisa. ^{v 17} Le iè mù bòo le é ní we nin bie: Dɔfɪn é hàarí khé mí t̄i bòo lé á Abarahamu. É lólíe kh̄ie-naa àá Bénlé àá píru é van khie, è Dɔfɪn den lé hó làndé à Moyiizi ò. É hó làndé mu é yí dè hò Dɔfɪn t̄i bòo le khé b̄s̄í w̄é é yá khíinínin, è hò lò yí dè lè junù le é Dɔfɪn é lé á Abarahamu ò jún yá bé wè. ^{v 18} Ké hó kíjé le é Dɔfɪn wòò lé bé nìnbirìe ò é ben dè é yí Moyiizi làndé hūn, è hò wo b̄nie é yí dè yá yí hó Dɔfɪn junù kiè le é hó tè hūn lò. Búr̄s̄í è mù lò den wo iè lè junù kiè é Dɔfɪn tè é dàa wó mí hi àá Abarahamu. ^{v 19} Ké mú ben d̄i kèa mu, è mù wo iè níbuò é Dɔfɪn dàa lé hó làndé à Moyiizi ò? Hò Dɔfɪn é lé hó, bòo le é wé é hò z̄éní bé nìnbirìe níwékemù, ké á hūn yènú le á Abarahamu é Bén yí é ben, ò pe yènú le hó Dɔfɪn é lé mí junù bòo hūn. É hó pe làndé mu é bé melekebe é te z̄enie é lé bé nìnbirìe ò, ké bé den khie àa làar̄ó é dàa z̄enie mù*. ^{v 20} Ì làar̄ó é wòò kañ niè-bè-ju t̄ihú. Ké p̄ehú le é Dɔfɪn é mí junù è lé á Abarahamu, é làar̄ó d̄ò é yí wé yón wè Ì hàarí iè Dɔfɪn mí-dòonù. ^{v 21} É mú pesi iè bòo é s̄iñ z̄éní ké hó làndé é iè bòo p̄é hó Dɔfɪn junù le é hó lé bòo? N̄bùé lò! Ké Dɔfɪn hūn lé làndé d̄ò bè nìnbirìe ò, ké hó làndé mu é hūn dè lè mekeni é lé bà ò àa bò-bín, ne hò làndé mu é hūn dè é lé é bé nìnbirìe é t̄erén hó Dɔfɪn híehó. ^{v 22} Ké lé Dɔfɪn bienù é

den ne mú bò-koo hó é pànké wi pò be nìnbirìe bé-kùì, bòo le é wé è mù bòo le é hó Dɔfɪn é lé mí junù ne bèn lé bé ndesìriè n, è bè yí mù iè mù le é bé dũmua sè à Yiezu Kirisa n. ^{v 23} Mù le é hó ndesìnló pèhú é hũn jɛùn yí dẽ, à Moyiizi làndé é te kie hũn hìénin kèa ie be kèsí nìe, fúu é ho Dɔfɪn ben zénie kie àá hó ndesìnló. ^{v 24} É hó làndé é wo temu wó ké hìerɔ fúu é á Kirisa é dàa van bɛrɛ, bòo le é wé è hó ndesìnló è lé è kè téré n hó Dɔfɪn híehó. ^{v 25} É kèa sáale é hó ndesìnló pèhú é bɛrɛ dẽu, á Moyiizi làndé é wo bĩnie yí ké hìerɔ wè. ^{v 26} É mípe mì-kùì é wo iè Dɔfɪn nìe iè mù le é mí dũmua sè Yiezu Kirisa n. ^{v 27} É mípe le é bé línie mù jumu hũn mí-kùì é wo wó dì-cóoní àá ó Kirisa, é mí wo dì kèa ɔpe. ^{v 28} É sí iè mu pe é nsankeà é dàa bĩnie mí bé Zuifube àá be le yí bé Zuifube tíihú, è nsankeà é bĩnie mí bé wɔhí àá bé le é te béte tíihú, è nsankeà é bĩnie mí bé báa àá bé háa tíihú, iè mù le é mí wo iè dì-cóoní ò Yiezu Kirisa vii. ^{v 29} Ké mí bòo é ben sè à Kirisa n, è mì iè Abarahamu hũn nìe. É mí wo bèn yí mú bòo le é hó Dɔfɪn é lé mí junù ne mí bèn lé á Abarahamu n.

\c 4

\p ^{v 1} É le iè bòo le iè mù bòo le é nín cè nin bie lé mie n: ò á yènú le te bá yàá kíjné é bèn mìì, pèhú le ké á yìe é jɛùn yí piénin, à ké kèa ònú bòo sí, búɔsí ké mú bòo mí-kùì é lò bòo sè à n. ^{v 2} É bé den wòò dí é bè nìnbirìe dò n, è bè teń piè bòo húi, è húi piè yíré bòo fúu è ve dẽ le yìi le é bà yàá é zénie. ^{v 3} É képe biè, pèhú le é ké hũn dĩ ie zĩncãahẽ, é ké hũn iè hò dímíjné síbírú pànké wɔhí. ^{v 4} Ké mú le é lé yìi le é hó Dɔfɪn lere é van dẽu, é hó tɔrɛ mí Yènú, á bɛrɛ tɔn ló hũnu dò n, é hũnà dẽu ké á ò Moyiizi làndé è mèndẽ, ^{v 5} bòo le é wé à fuení bé le é wi ho làndé wɔn-yáanú hũn, è kè dàń è yí wé Dɔfɪn nìe. ^{v 6} É mú iè mù le é mí iè Dɔfɪn nìe é hó Dɔfɪn dàa tɔrɛ mí Yènú Heciri é lé bɛrɛ kè tĩè hũn, è zɔn lé é ké dàa é bénké ne: “Aba”, iè bòo é ké ne “kìe Yàá!” ^{v 7} É mí wo bĩnie yí wɔhí, ké mí iè piè nìe; é mu le é mí iè Dɔfɪn nìe, é mú bòo le é hó Dɔfɪn é lé mí junù ne mí bèn lé mí nìe n é hó bèn lé mie n.

\s Bòo le é Pooli kòo dàa é hè bè Kalasi siè bòo hũn

\p ^{v 8} Hũn àá híehó è mì yí dĩ Dɔfɪn wè; é mí wo hũn iè hĩ wũanì wɔhí, é mí wo hũn wòò wé hí wũanì mu àá mí dɔfɪn ké hí lò yí Dɔfɪn àá bò-bín wè. ^{v 9} Ké

mú le lòn, é mí wo dũ ho Dɔfɪn, tàá n̄ hũn s̄awɪ è n̄ biè ne ho Dɔfɪn é te miè dũ. É mí wo wiè d̄aa b̄iniè kh̄ua van bò h̄i pe w̄uanì le p̄anké mí è h̄i lò miinè wi máahú? Mí biè we é mii b̄iní wé pe h̄i w̄ohí íée? ^{v 10} H̄i wihí d̄ò àá h̄i n̄p̄iih̄è d̄ò àá h̄i p̄eh̄è d̄ò àá h̄i l̄óliè d̄ò é mí wòò bè bò è hièni. ^{v 11} Niñ h̄un é yenke ne buó è niñ t̄onl̄ó le é n̄ té mí bò h̄un è bí wé k̄am̄aa wè.

^{v 12} K̄ie z̄èb̄è, n̄in m̄i h̄eunin ne mi wé k̄ea mi, k̄ea bò le é n̄ d̄aa biè é wé k̄ea miè. Mí yí wé khe àá mi wè. ^{v 13} Mí dũ ké niñ h̄an bò le é n̄ d̄aa b̄ere khé lé Ben-t̄inù é lé miè n̄, è lè hàarí iè niñ duiè é temu wó. ^{v 14} Niñ tek̄ea é hàarí húiró é yí t̄i wè, ké mí pé yí p̄í mi è m̄i lò yí j̄ii mi wè; ké mí den pere mi n̄ k̄ea Dɔfɪn meleke, mí pere mi n̄ k̄ea ò pe Yiezu Kirisa k̄us̄o. ^{v 15} Mí h̄è hàarí we mite. É mú ke wiè é mí d̄aa yá m̄i t̄i-wiè è z̄èní mú le lòn? N̄ dũ s̄añie ké mú h̄un d̄è é wé yí, ne m̄i vuakea m̄i yìè é khie é lé mi n̄. ^{v 16} É mu le lòn é nin wiè wo wó mí z̄úkús̄o iè mù le é n̄ munk̄ea hò t̄iè é lé miè n̄ íée? ^{v 17} N̄inbirie d̄ò wi yón é k̄inkí mí lòn, ké bé den yí h̄an bé h̄un àá miè wè. Bè é cè è b̄è saan̄ike mipe àá n̄pe è lé bán lòn, bò le é wé è m̄i kh̄úá kh̄ii jí àá peb̄è vii. ^{v 18} Mù é s̄aa è n̄inb̄ir̄o è wóo ce mí kuò àá b̄ò-tente wénl̄ó p̄eh̄ú mí-k̄ui h̄un, ké mú yí f̄óbán è mù wóo wé lé yì le é n̄ wi àá miè mí d̄oonún h̄un wè. ^{v 19} Niñ niè, niñ lòn é s̄in be mi bò h̄un, k̄ea ie h̄unu le é te bò sí. É sí iè mù pe é mú mii wé k̄eamu f̄úu f̄úa ké mí wó á Kirisa k̄èrán-z̄èb̄è àá b̄ò-b̄in. ^{v 20} Ké n̄ h̄è h̄un d̄è é kañ àá miè mù le lòn, é n̄ h̄è h̄un b̄én khé àá miè é hiení. Niñ koo é h̄è h̄è àá b̄ò-b̄in m̄i bò h̄un.

↘ Akare àá Sara bò le é mú é z̄èní

^{v 21} É nin diè miè n̄, m̄ipe le é we ne mii bè è Moyiizi làndé máahú: mí dũ hò pe làndé mu bò le é hó khé? ^{v 22} Mù wé lé Dɔfɪn bienù v̄eh̄ú h̄un é ne: Ò Abarhamu é yú bé-k̄iini biè-ju: ò yè-cóoní á yú àá w̄on-h̄unu le yèrè é bé ne Akare, à yè-cóoní á yú àá h̄unu le pe yí w̄onù, le yèrè é bé ne Sara. ^{v 23} Á w̄on-h̄unu yèrè é t̄on k̄ea bé z̄inc̄ah̄è bé-k̄ui bò le é bé d̄aa wòò te, à h̄unu le yí w̄onù yèrè é pe t̄on é b̄aa bán àá hó Dɔfɪn junù le é hó lé á Abarhamu. ^{v 24} Lè pe bienù mu le é h̄è j̄ún lì c̄èun. Bèpe háa biè-ju mu é iè j̄è-biè b̄on-b̄ò-ju. Lè h̄an j̄e-b̄i è iè ó Akare; hò Dɔfɪn é d̄ó lé àá ó Moyiizi, lè búk̄ie le é bé wóo ne Sinayi lòn. É bé z̄inc̄ah̄è le é t̄on lè pe j̄e-b̄i mu h̄un é iè w̄ohí. ^{v 25} Akare iè le

Sinayi búkìe le wi ho Arabi pēhē hūn. Lèpe é temu iè pe zoòni Zerizalemu lóo le iè wɔnù àá mí niè bé-kùì. ^{v 26} Ké hó Zerizalemu le yòó wi hī hóohūn é pe te míte, hòpe é temu iè kìe nín. ^{v 27} É mú é wé hó Dɔfín bienù vēhú hūn é ne:

*\q1 \qt Wení kóte, kòpe húnu le yá te!\qt**

*\q1 \qt Wūame kɔ tĩ-wiè wūamaà,\qt**

*\q1 \qt kòpe le é jɛùn yí mi ho tenlɔ lòn-biè\qt**

*\q1 \qt Iè mù le á húnu le é bé pé tévienie niè é Bén buòní,\qt**

*\q1 \qt é pɔní é le bà berɔ wɔ a bán.\qt**

\p ^{v 28} É mípe kìe zèbè, mí iè niè le tɔn é b́aa bán àá Dɔfín le junù é hó lé, kèa ie Isaake tenlɔ bòo sí. ^{v 29} É pemù yìi hūn, á Abarahamu yènu lé tɔn kèa bé zĩncāahē bé-kùì bòo le é bé dàa wòò te é hàarí é ò yènu le tɔn àá hó Dɔfín Heciri pánké è lòn biení; é sí iè mùpe é mú pé ò kèa mu hèrì kèa zoòni. ^{v 30} É Lé Dɔfín bienù é ne werè? Lè ne: *\qt Ne a wɔn-húnu àá mí yènu, iè mù le á wɔn-húnu yènu é yí s̄awì à lè bá yàá k̄iè ò àá ɔ húnu le te míte yènu wè.\qt** ^{v 31} É mípe kè zèbè, kèpe yí é wɔn-húnu niè, ké ké iè ò húnu le é te mite niè.

\c 5

\s Mì bí b̄nì kh̄úá è wé hó làndé wòhí wè

\p ^{v 1} Ó Kirisa é yè kè jun ò è kè dàa ten kéte àá b̄-bín. É mí fésí ò ò s̄anì, è mì dàá bí b̄nì kh̄úá zɔ mú wɔn-yáamu hūn wè. ^{v 2} Mì té mí jekèa s̄anì: òpe Poolì temu é bie è lé mie ò ne ké mí lé míte é bé f̄u, búɔsí à Kirisa bòo le á wó mí bòo hūn é jún mí wè. ^{v 3} É nin b̄nì khé mú è lé mie ò ne n̄n̄b̄rɔ íée n̄n̄b̄rɔ le é lé míte é bé f̄è, è b̄aasɔ é f̄ób̄àn à wé hó làndé bòo le é hó khé mí-kùì è ve tíinì junù. ^{v 4} Mìpe le é cè ne ho làndé è lé è mì téréen hó Dɔfín híehó, mí sankea bán àá Kirisa, mí khɔn hò Dɔfín hiì ò. ^{v 5} É képe kè viì, ké d̄umua s̄è ne Dɔfín é Bén lé é ké téréen mí pe Dɔfín híehó; é sí iè mù pe le é ké é hiè àá ò ò ò ò ò hò Dɔfín Heciri pánké hūn. ^{v 6} Iè mù le, ké ké ben iè ò ò ò ò àá Yiezu Kirisa, è hò ò ò kóte è b̄è f̄i tàà è kó bí lé kóte è b̄è f̄i é yí temu bòo hie wè. Ké mú le bòo hie é iè hò ò ò ò ò le temu mii lé è kè dàá wení bé n̄n̄birìe.

\p ^{v 7} Mìpe le é hūn ve s̄aa, á iè wie é te mí wún é sun é mí dàa yá hò tíé bòo è jí? ^{v 8} Mù pe bòo é bé n̄n̄birìe é khé lé mie é dàa sun mì wún é yí lé hó Dɔfín

le te mie von vil wè. ^{v 9} Bè nìnbirìe é wòd ne: ñe-fìni bì-cínbóo é wòd lé è hò dũmu mí-kùì è pòó yòó*. ^{v 10} Ké á Núnso é lé é ní dũmua sè mie ñ. É ní dũ ké mí hũn-vànminù é yá bèn wé mí-dòonún àá niñ hón wè. Ké bé nìnbirìe le é mì kánké bé-kùì, hèrí è bè yèré hũn dĩ ke wie, è bè bèn yí bé ñún-tieró hò Dɔfìn híehó. ^{v 11} Kìe zèbè, ké mú hè hũn bɔn ké ñpe é ne be nìnbirìe é fóbàn è bè wóo fũa, è mù iè ñbùo é bé dāa péwi é niñ lòn è biení? Ké ní hũn bie mù, ne à Kirisa bòo le á dāa hũrun lè báalén dāanù lòn, é le nín bòo è bie é hũn yá bèn ñí bà ñ wè. ^{v 12} É bépe le é mì fìiníke é ben we béte è bè làn ve lé béte ne be mun.

\p ^{v 13} Kìe zèbè, hò Dɔfìn é von mie bòo le é wé è mì dān teñ míte. Ké mí bí bie ne mu le é mí te míte, é mí wo dè mì tekèa bòo le é hí we é wé wè. Níbùé; ké mí den wení bán è mì wóo síiní bán. ^{v 14} Iè mù le á Moyiizi làndé bòo le é hó khé mí-kùì é wi le ñunù bienù dì-cóoní mu le hũn: \qt Kó fóbàn è kò wení mì ñkɔnù kèa bòo le é kó dāa we kɔ kùrú yèré. \qt* ^{v 15} Ké mí den ben wé kèa ie be bì-laasiè le wòd dũake bán, è bè wĩmike, è mì pe mite bòo, è mi iè pe é yaa bán lò! ^{v 16} É nin khé mú lé mie ñ ne mi fùansí ne hó Dɔfìn Heciri è teñ mí híehó dí; ké mí wó mù, é mí yá bĩní é bè mì tekèa bòo le hí we máahú wè. ^{v 17} Iè mù le é hí tekèa bòo le é hí we é wi mí-dòonún àá hó Dɔfìn Heciri é hó we, è hò Dɔfìn Heciri bòo le hó we é biè wi mí-dòonún àá hí tekèa bòo le é hí we. Hĩ hè wi mí-dòohẽ cẽun bòo le é wé è mì dān mú bòo le é mí we è wé wè. ^{v 18} Ké hó Dɔfìn Heciri é ben te mi híehó é dú, búrɔsí è hò làndé é bĩnie yí dāa pànké mì lòn wè. ^{v 19} É hí tekèa bòo le é hí we é ké lò wo dũ lò: hí wòd lé è bè nìnbirìe è daaníke bán kũn, è bè wé hò bɔ-liehẽ, è bè veke kũn, ^{v 20} è bè bàaní hí wũanì ñ, è bè minike mu bòo, è bè hán bán, è bè fi bán hũn, è bè dí lé yanlienú bán hũn, è bè tĩè è cĩ bán, è bè penke bán, è bè sanke bán, è bè wieke bán, ^{v 21} è bè yie è lé bán bòo ñ, è bè wé ñe-baakeriè, è bè dí dí è dè khíi. È bè wòd bĩní wé mú bòo dè le lóbán àá mú pe sí. É nín ñì mì zeñ lòn kèa bòo le é ní dāa sènèhã khé mú ne be pe nìnbirìe le wòd wé mú pe bòo mu sí é yá bèn yí kanlén Dɔfìn bé-záanú hũn wè. ^{v 22} Ké hó Dɔfìn Heciri bòo le é hó wòd lé é iè lè wanminù àá lé tĩ-wie àá lé hũn-wiè àá hó hũn-hĩnló àá mú nì-tentemu àá mú sãamu àá hó ñún térénló, ^{v 23} àá hó té-wuawiníró àá hó te-baàró. Hò làndé é yí pí mú pe sí bòo wè. ^{v 24} Bè nìnbirìe le bòo é sè à Yiezu Kirisa ñ é báa bé kùrú yèré tekèa àá pehò bòo le é hó we lè báalén dāanù lòn. ^{v 25} É mu le é hó Dɔfìn

Heciri é temu lé é ké dàa wi, é mí ke fùansí hó Héciri mu ò ne ho teń ké híehó è dí.

\p ^v26 Mì bí ne ke wé yèn-cèriè, è wóo fi bán hũn, è yie è lé bán bòo ò wè.

\c 6

\s Mì wóo sīnī bán è dàá tié bán jún hũn tiéró

\r *Rom 2.3-11 ; Heb 6.10-12*

\p ^v1 Kìe zèbè, ké mí tíihú é nìnbíro dò é wó bò-koohó é mí meu, è mipe le é hó Dofin Heciri é te híehó dú è khũani bàaso ò è khii bè hò wún le é téréń lòn. Ké mí wuawiní míte è dàá wé mú. Ké mípe àá nì-coohe, è hóro é wóo pe mite bòo sãani, bòo le é wé àpe kùuso é hó bò-koohó wénló ponù é bí bé wè. ^v2 Mì wóo sīnī bán è dàá tiéke bán jún hũn tiéró, ké mí ben wé kèa mu, è mì é ò Kirisa làndé junù è tíiní. ^v3 Ké nìnbíro dò é lieníke à ne mí jún é lì ké á lò den é yí wiè dò, à iè wiè é míte è khèníke. ^v4 Ne hóro wóo húi mí kùrú yèré bò-werà sãani, ké mú dè é lé á wení míte, á wo é wení míte mí kùrú yèré bò-werà bòo hũn mí-dòonún, ké mú yí mú le á van màanie mí bò-werà àá ó dò bòo wè. ^v5 Iè mù le é hóro é bèn tié mí kùrú yèré jún tiéró. ^v6 Á nìnbíro le é bé é kèrán àá lé Dofin bienù é sãawi à sanke mí yíré mí-kùi àá ó le é ò kèrán. ^v7 Mì bí khèníke mite pe mù bòo wè. Nìnbíro é yá wóo múńke àá Dofin wè. Nìnbíro bòo le á zù iè pe á bèn mìí. ^v8 Ké nìnbíro é zù bòo le é yí sãa, le iè piè tekèa bòo le é hó we, á biè bèn mìí mú bòo le é yí sãa, le iè mù húmú. Ké á zù mù bòo le é hó Dofin Heciri é we, é mú bòo le á bèn mìí é iè lè mekèni le é yá vé. ^v9 Mì bí ne ke te àá bò-tente wénló wè. Ké ké wó kèa mu fúu é van vienie, é ké bèn mìí mú bòo pemu miiró yii hũn. ^v10 É sí iè mù pe, ké ké dàa ben dè bò-tente é wé pèhú le hũn, è mì ne ke wé mù àá bé nìnbirìe bé-kùi, ké ké bè bè ndesiriè bòo è hiení.

\s Vienikeró bienù àá tienikeró

\r *Fil 3.2-11*

\p ^v11 Mì húi hí wíncèà bòo le é hí dàa bàakea hũnún, òpe yèré kùuso núnú é temu é wé. ^v12 Bè nìnbirìe le é we é bé meméke mie è mì fúa, iè biè é cè è bè

zéní béte bè nìnbirìe yìe hūn è dàá bàaní béte n, pebè bòo le é bé é cè mí-dòonún iè bòo é bé yí we ne be nìnbirìe è biení bé lòn, kèa bòo le é bé le é ò Kirisa le húrùn lè báalén dāanù lòn bòo bie é dàa lòn é be. ^v13 Bèpe nìnbirìe so le é fūa kùusɔ é yá hò làndé bòo le é hó khé è wé wè; ké bé den wo cè ne mi fūa, è bè fé dàá cè bé yèré ne bépe é temu lé é mí dàa é fūa. ^v14 Ké mú ben ké npe, è mù iè b̀-óoní d̀ é nin dàá bàaní niñte n, ò iè kè Núnso Yiezu Kirisa báalén dāanù bòo è nin dàá bàaní niñte. Iè mù le é lé báalén dāanù bòo hūn, é bé dí míjé niè iè biè le é tań húrùn niñ vii, è bè dí míjé vii é npe é biè iè wie le é tan húrún. ^v15 Iè mù le é mú bòo le é bòo hie é yí hó ílé kóte è bè fí tàá è kò bí lé kóte è bè fí wè. Mù le bòo hie iè mù le è hò Dɔfín è wé kiè àá nì-fìè. ^v16 Bè nìnbirìe le é be è tè ve bè bán àá niñ bòo le é í khé, é í ne hó Dɔfín hūn wiè àá pehò sāamu è wé àá bàasiè, è hò lò wé àá hó bé Dɔfín nìnbirìe bé-kùì. ^v17 É kèa sáale, é nìnbíɔ d̀ é wo yí f́b́án à b́ńí biení niñ lòn wè; iè mù le é hí f́nnà le é wi niñ tekeà lòn é zéní ké niñ bòo é sè à Yiezu n.

^vp ^v18 Kìe zèbè, ne ke Núnso Yiezu Kirisa è dúbé miè n. Amiina.